

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ ТУРИЗМУ, БІЗНЕСУ ТА ПСИХОЛОГІЇ

КАФЕДРА МЕНЕДЖМЕНТУ І МАРКЕТИНГУ

КУРСОВА РОБОТА

з навчальної дисципліни “Міжнародне право”

на тему: Поняття та принципи міжнародного гуманітарного права

студента (ки) 4 курсу, групи ПР 04-19
факультету економіки і права
денної форми здобуття освіти
спеціальності 081 Право
першого (бакалаврського) рівня
Кравець Є. Б.

Керівник к.ю.н. Машков К. Є.

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка ЄКТС _____

Члени комісії. _____

підпис

ініціали та прізвище

підпис

ініціали та прізвище

Київ – 2022

Вступ.....	3
Розділ 1. Історія та поняття галузі міжнародного гуманітарного права.....	5
1.1. Історія розвитку міжнародного гуманітарного права.....	5
1.2. Поняття, особливості та джерела міжнародного гуманітарного права.....	7
Розділ 2. Принципи міжнародного гуманітарного права.....	12
Розділ 3. Міжнародно-правове регулювання гуманітарного права та закріплені за нами засади та принципи.....	14
3.1. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів.....	14
3.2 Міжнародно-правовий захист жертв війни.....	18
Висновки.....	22
Список використаних джерел.....	24
Додатки.....	27

ВСТУП

За останні часи по Землі пробігло безліч воєн, через які населення нашої планети скоротилося майже на 2/3 усього населення. Смерть і розруха, вони завжди шли піч о пліч з війною.

Міжнародне гуманітарне право сучасності сформувалося в такому вигляді, яким ми його бачимо зараз лише в середині 20 століття. Воно відображено в статуті Організації Об'єднаних Націй. Цей документ став новим кроком в правовому регулюванні міжнародних відносин. В ньому закріплені найважливіші принципи міжнародного права. Вони не тільки регулюють міждержавні відносини, але і підштовхують формування нових.

У цей час актуальними є багато питань міжнародної безпеки, зокрема запобігання розповсюдженню зброї масового ураження, попередження та вирішення регіональних конфліктів, боротьба з тероризмом і наркобізнесом, забезпечення ядерної та радіаційної безпеки.

У багатьох країнах світу таких як Росія та США, загострилася проблема тероризму, яка має транснаціональний характер і загрозива стабільністю в світі.

У міжнародних відносинах важливе значення має військовий вимір. Багато країн, наприклад Ірак, Північна Корея, намагаються посилити свій вплив у світовій політиці шляхом створення зброї масового ураження. Спираючись на домінування в міжнародному співтоваристві передових західних держав під керівництвом США, негативно створюють структуру міжнародних відносин, розраховану на одностороннє, насамперед військове вирішення основних проблем. Світова політика в обхід основних норм міжнародного права.

Об'єкт дослідження- міжнародне гуманітарне право та міжнародне право в цілому.

Предмет дослідження- принципи міжнародного гуманітарного права.

Мета і основні завдання дослідження. Мета курсової роботи полягає в розгляді та вивченні аспектів міжнародного гуманітарного права, його принципах та особливостях.

Для досягнення поставленої мети були поставлені такі **завдання**:

- розглянути поняття міжнародного гуманітарного права;
- ознайомитися з джерелами та принципами міжнародного гуманітарного права;
- проаналізувати військові аспекти міжнародного гуманітарного права;

РОЗДІЛ 1. ІСТОРІЯ ТА ПОНЯТТЯ ГАЛУЗІ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

1.1 Історія розвитку міжнародного гуманітарного права

Міжнародне гуманітарне право є однією з базових галузей міжнародного публічного права. Історичний період формування міжнародного гуманітарного права сягає корінням у давні звичаї ведення війни.

Міжнародне гуманітарне право виникло насамперед як право війни. Першою можна назвати видану в 1625 р. працю Г. Гроція під назвою «Про право війни і миру». Основна увага приділялася визначенню правових підстав для початку війни, права на війну (*jus ad bellum*). Друга частина – право війни (*jus in bellum*), що встановлюють правила ведення військових дій, розвивалася повільніше. Лише наприкінці 19 століття ця частина міжнародного права була зосереджена на захисті жертв війни, поранених, полонених і цивільних осіб. Закони війни ніколи не бувають дуже ефективними.

Проте сам термін «міжнародне гуманітарне право» з'явився зовсім нещодавно, у другій половині 20 століття в офіційних міжнародних документах та юридичній літературі. «Закони війни», та «Закони збройних конфліктів» широко використовуються і здавна регулюють сферу військової справи.

Знайомство з сучасною історією міжнародного гуманітарного права починається 24 червня 1859 року, коли відбулася найбільша битва Другої італійської війни за незалежність між франко-сардинськими союзними силами та австрійськими військами біля села Сольферіно на півночі Італії. Гуманітарний вплив на поле бою та прилеглі населені пункти був жахливим (з обох сторін залишалися десятки тисяч поранених і вбитих). Женева була свідком цих подій

Вражений муками поранених і залишивши поле бою без медичної допомоги, підприємець Анрі Дюнан взявся разом із місцевим населенням надати медичну допомогу всім, хто її потребує.

А. Дюнан у 1862 р. опублікував книгу «Мемуари Сольферіно», в якій були сформульовані дві основні пропозиції.

Товариство, яке в мирний час надає людські та матеріальні ресурси для допомоги пораненим і хворим у воєнний час, підтримуючи тим самим зусилля військових санітарних служб. Разом з чотирма видатними громадянами Росії він заснував Міжнародний комітет допомоги пораненим, який у 1876 році став називатися Міжнародним комітетом Червоного Хреста. Першим президентом Міжнародного комітету Червоного Хреста був Гюстав Меньє, юрист, а потім президент Женевської благодійної асоціації. У серпні 1864 року була прийнята перша Женевська конвенція про поліпшення долі поранених у діючих збройних силах. Прийняття Конвенції 1864 р. започаткувало розвиток сучасних напрямків МГП, таких як захист жертв збройних конфліктів (Женевське право).

Перша та Друга Гаазькі конференції миру 1899 та 1907 років принесли важливі прориви у формуванні та розвитку міжнародного публічного права як окремої та незалежної частини міжнародного публічного права.

Подальше прийняття міжнародного права щодо обмеження та використання засобів і методів ведення збройних конфліктів призвело до кодифікації основних інститутів міжнародного гуманітарного права. Проте найважливішим результатом остаточного формування міжнародного гуманітарного права стало прийняття Женевської конвенції про захист жертв війни в 1949 році та прийняття Додаткового протоколу в 1977 році- Захист жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру.

З прийняттям Статуту Організації Об'єднаних Націй відбулися фундаментальні зміни в законах війни. Право на війну, велика частина минулого, закінчилася. Принципи та норми призначені для обмеження війни. У результаті закони війни перетворилися на гуманітарне право. Консультативний акт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй щодо законності загрози ядерною зброєю або її використання 1996 року описує набір «норм», які спочатку

називалися «закони і звичаї» в майбутньому воно отримало назву «міжнародне гуманітарне право».

1.2. Поняття, особливості та джерела міжнародного гуманітарного права

Міжнародне гуманітарне право - система договірних і звичаєвих міжнародно-правових норм, що застосовуються як у міжнародних, так і у внутрішніх збройних конфліктах, яка передбачає взаємні права та визначає обов'язки, вдосконалює методи ведення збройних конфліктів і захищає жертв збройних конфліктів. Міжнародне гуманітарне право є самостійною галуззю сучасного міжнародного права.

Міжнародне гуманітарне право характеризується поєднанням двох різних понять: правового та етичного.

Міжнародне гуманітарне право прагне досягти компромісу між міркуваннями військової необхідності та гуманітарними вимогами та містить відповідний етичний компонент. Обов'язок воюючих держав гуманно ставитися до тих, хто не брав участі у воєнних діях або припинив участь у воєнних діях.

Основна відмінність між міжнародним гуманітарним правом і правом війни полягає в тому, що міжнародне гуманітарне право не вирішує законність війни і не є основоположним для цієї галузі. Він призначений для захисту всіх жертв війни, тобто тих, хто не брав або припинив участь у збройному конфлікті. Норми міжнародного гуманітарного права включають мінімальні стандарти прав людини в екстремальних ситуаціях і встановлюють зобов'язання держав надавати такі гарантії особам, які тимчасово перебувають під їхньою юрисдикцією і не є їх громадянами.

Як і всі галузі міжнародного права, гуманітарне право, яке застосовується під час збройних конфліктів, містить багато фундаментальних принципів, на яких

побудовані системи в цій сфері. Вони забезпечують певну одноманітність і системність їх норм. Вони зібрали аналіз усіх джерел міжнародного гуманітарного права. Декларації, пакти, протоколи тощо. При цьому принципи міжнародного гуманітарного права повинні відповідати змісту визнаних принципів загального міжнародного права, викладених у Статуті ООН. Хартія 1970 року та заключний закон НБСЄ 1975 року.

Перелік загальноновизнаних джерел міжнародного права міститься в статті 38 Статуту Міжнародного Суду Організації Об'єднаних Націй і вважається відправною точкою для дослідження джерел міжнародного права. Основними джерелами інформації щодо міжнародного гуманітарного права є:

-Міжнародні конвенції, як загальні, так і спеціальні.

-Міжнародна практика як свідчення загальної практики, визнаної правовими нормами.

-Рішення суду.

До основних джерел міжнародно-правового регулювання збройних конфліктів належать так звані Женевське та Гаазьке право. Крім того, право збройних конфліктів кодифіковано в численних резолюціях Генеральної Асамблеї ООН та інших міжнародно-правових актах.

Женевське право містить міжнародні багатосторонні договори в галузі законів і звичаїв війни, спрямовані на захист жертв збройних конфліктів. Ці документи були підписані на Дипломатичній конференції ООН у Женеві (Швейцарія) 12 серпня 1949 року та набули чинності 21 жовтня 1950 року. .

Женевські конвенції містять чотири універсальні міжнародні договори:

1. Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях 1949 р. - Учасники зобов'язані зібратися на полі бою, щоб надати допомогу пораненим і хворим ворога, і будь-яка дискримінація поранених або хворих за ознакою статі, раси, національності, політичних переконань або релігії заборонена. Усіх поранених і хворих, які перебували під контролем ворога, необхідно

було реєструвати, а дані про них повідомляти країні, на території якої вони воювали. Медичні заклади, медичний персонал і транспортні засоби для перевезення поранених, хворих і медичне майно охороняються, напади на них заборонені.

2. Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, зі складу збройних сил на морі 1949 р. - Встановити правила поведження з хворими та пораненими під час морських боїв, аналогічні тим, що передбачені Конвенцією про поліпшення долі поранених і хворих у діючих збройних силах 1949 року.
3. Конвенція про поведження з військовополоненими 1949 р. - Встановити правила поведження з хворими та пораненими під час морських боїв, аналогічні тим, що передбачені Конвенцією про поліпшення долі поранених і хворих у діючих збройних силах 1949 року.
4. Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 р. - Забезпечити гуманне ставлення та захист прав людей, які проживають на окупованих територіях.

Женевські конвенції 1949 р. розвинули положення Гаазьких конвенцій про закони та звичаї війни 1899 і 1907 рр., а також Конвенцій про поранених і хворих, підписаних у Женеві в 1864, 1906 і 1929 рр. Рисове поле.

Женевські конвенції 1949 р. закріпили основні принципи сучасного міжнародного права. Війна ведеться проти ворожих армій. Військові дії проти мирного населення, хворих, поранених і військовополонених забороняються.

Женевські конвенції 1949 року передбачають, що у разі оголошення війни або збройного конфлікту, навіть якщо одна зі сторін війни не визнає стан війни, і якщо територія окупована, ця окупація має бути санкціонована. навіть якщо вони не відповідають збройним силам. опору, вони також стримують нейтральний стан.

Женевські конвенції 1949 р. передбачають зобов'язання держав-учасниць розшукувати та притягати до відповідальності осіб, які вчинили або наказали вчинити дії, що порушують положення цих Конвенцій. Такі особи підсудні судам країни, в якій вони вчинили правопорушення, або, якщо є докази вини, судам Сторін Женевських конвенцій.

Серйозними порушеннями Женевських конвенцій 1949 р. є умисне вбивство поранених, хворих, військовополонених і цивільних осіб; обов'язкова служба в збройних силах, заручники, знищення матеріальних цінностей, не пов'язане з військовою необхідністю тощо. Ті, хто серйозно порушує Женевські конвенції 1949 року, мають вважатися військовими злочинцями та притягуватись до відповідальності.

Женевська конвенція 1949 року встановлює процедури розслідування звинувачень у порушеннях і покладає на учасників зобов'язання прийняти закони, які передбачають ефективне кримінальне покарання винних.

Основні ідеї цих міжнародних документів, які складають Гаазькі закони, були розроблені у формі нормотворчої діяльності ООН, а саме:

- Конвенції про захист культурних цінностей у випадку збройного конфлікту 1954 р.;
- Конвенції про заборону розробки, виробництва та накопичення запасів бактеріологічної (біологічної) і токсичної зброї та про їх знищення 1972 р.;
- Конвенції про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї, які можуть вважатися такими, що завдають надмірних ушкоджень або мають невибірккову дію 1980 р.;
- Конвенції про заборону розробки, виробництва, накопичення, застосування хімічної зброї та про її знищення 1993 р.;
- Конвенції про заборону застосування, накопичення запасів, виробництва і передачі протипіхотних мін та про їхнє знищення 1997 р. тощо.

Пріоритетом Гаазького закону є не лише забезпечення захисту цивільного населення під час збройного конфлікту, а й пом'якшення наслідків війни шляхом обмеження засобів і методів ведення військових дій.

РОЗДІЛ 2. ПРИНЦИПИ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

Міжнародне гуманітарне право містить ряд основоположних принципів, які забезпечують певну одноманітність і системність його норм. Вони складають аналіз усіх джерел міжнародного гуманітарного права: договори, декларації, протоколи, резолюції тощо мають відповідати змісту принципів загального міжнародного права, закріплених у Декларації про Статут ООН 1970 р. та Заключна резолюція Наради з безпеки та співробітництва в Європі 1975 р.

До принципів міжнародного гуманітарного права належать:

- принцип гуманізації збройних конфліктів (під час збройного конфлікту протиборчі сторони повинні дотримуватися законів і звичаїв війни.);

- принцип заборони та обмеження воюючих сторін у засобах і методах ведення війни (існують конкретні заборони та обмеження на використання певних видів зброї та методів ведення війни, якщо вони суперечать принципам і нормам міжнародного гуманітарного права.);

- принцип міжнародно-правового захисту жертв війни (надання конфліктуючими сторонами міжнародного правового захисту таким категоріям осіб, як поранені, хворі, члени збройних сил на морі, жертви корабельної аварії, військовополонені та цивільні особи. . гуманне ставлення до них і виключало насильство, жорстоке поводження з людьми тощо.);

- принцип захисту цивільних об'єктів і культурних цінностей (з метою забезпечення безпеки та нормальних умов життя широкої громадськості цивільні об'єкти не повинні піддаватися нападам або руйнуванню, а також передбачені додаткові заходи для захисту та поваги культурних цінностей.);

- принцип захисту інтересів нейтральних держав (права і обов'язки воюючих сторін повинні супроводжуватися непохитною повагою і дотриманням права держав займати позицію повної неучасті у війні.);

- принцип заборони завдання шкоди противнику, яка несумісна з метою війни, - знищення або послаблення його військової могутності (будь-яке насильство, яке не досягає цілей війни, є неприйнятним);

- принцип відповідальності учасників збройних конфліктів за воєнні злочини (згідно із загальним міжнародним правом військові злочини належать до міжнародних злочинів, які полягають у умисних серйозних порушеннях законів і звичаїв війни, за які настає міжнародна відповідальність.).

Ці принципи міжнародного гуманітарного права впливають із змісту міжнародно-правових актів, що регулюють ведення збройного конфлікту. Вони повинні дотримуватися державами, міжнародними організаціями, усіма воюючими сторонами тощо.

Розділ 3. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА ТА ЗАКРІПЛЕНІ ЗА НИМИ ЗАСАДИ ТА ПРИНЦИПИ

3.1. Міжнародно-правове регулювання ведення збройних конфліктів

Основні принципи міжнародного гуманітарного права, які воюючі сторони зобов'язані дотримуватися під час військових дій, мають як договірний, і зазвичай-правовий характер. Ключовими принципами «Гаазького права» є принцип відмінності, принцип гуманізму, принцип обмеження та принцип пропорційності.

Принцип відмінності (відмінності) є загальновизнаною нормою як договірною, і звичайного міжнародного гуманітарного права. Відповідно до принципу, сторони конфлікту завжди повинні розрізняти комбатантів та цивільних осіб, військових та цивільних. Тому спрямовувати їхнє застосування сили лише проти військових об'єктів. Принципи закріплені у ст. Стаття 48 Додаткового протоколу I та звичайне міжнародне гуманітарне право. Є один виняток із цього правила. Є лише один виняток із заборони на напади на мирних жителів.

Громадянські особи, які безпосередньо беруть участь у військових діях, захищені від можливості нападу в період такої безпосередньої участі та при підготовці до запланованого нападу (стаття 51, пункт 3 Додаткового протоколу I. розділ).

Принцип гуманізму (милосердя) на противагу воєнній необхідності. Принципи гуманізму позитивно виражені в преамбулі Петербурзької декларації 1868 р. Для цього достатньо вивести з ладу якнайбільше людей. Застосування зброї, яка марно посилює страждання безпорадних і робить їх загибель неминучою, не є цією метою. Слід зробити лише ті кроки, які необхідні досягнення військової мети виведення з експлуатації. Тобто вибір коштів та способів поразки противника має бути обмежений. Цю ідею також було втілено у статті 57 пункт 3 Додаткового протоколу I.

Крім того, на практиці повинен застосовуватися принцип пропорційності, який передбачає, що у разі нападу на військовий об'єкт, побічна шкода (тобто шкода цивільному населенню або цивільній інфраструктурі) не буде надмірною порівняно з військовою метою, досягнутою внаслідок нападу. Також згідно з пп. «b» пункту 5 статті 51 Додаткового протоколу I забороняє збройні напади. , «котрий, як можна очікувати, попутно потягне за собою втрати життя серед цивільного населення, поранення цивільних осіб та шкоду цивільним об'єктам або те й інше разом, які були б надмірними щодо конкретної і безпосередньої воєнної переваги, якої передбачається таким чином досягти»

Міжнародне гуманітарне право деталізує методи та засоби ведення військових операцій. На основі загального визнання принципу, що «право сторін у конфлікті на вибір методів або засобів ведення війни не є необмеженим» (стаття 35(1) Додаткового протоколу I), сучасне міжнародне гуманітарне право виробило низку норм Заборона чи регулювання розробки, володіння чи використання певних видів зброї (Зброй ведення війни), а також заборона або обмеження способів застосування такої зброї або ведення воєнних дій (способів ведення війни). Застосування цих та інших галузевих принципів міжнародного гуманітарного права є складним завданням, яке військовослужбовці повинні виконувати під час усіх збройних конфліктів та всіх збройних нападів.

Розрізнення між «засобами» і «методами» війни є важливим. Бо зброєю (засоби) можна використовувати незаконними способами (способами). спосіб його використання.

Засоби війни — це зброя, що використовується збройними силами воюючої країни для знищення живої сили і військової техніки противника, а методи війни — різноманітні способи використання засобів війни за певними цілями.

Усі методи та засоби ведення збройного конфлікту можна умовно поділити на дозволені та заборонені. Сучасна практика не визначає ні перше, ні друге. Міжнародно-правові документи регулюють лише заборону використання певних

засобів і методів під час збройного конфлікту. Але навіть якщо з'являється новий вид зброї, використання якого не заборонено міжнародним правом, це не означає, що конкретна нова зброя дозволена.

До заборонених методів ведення війни належать перш за все віроломство (ст. 37 Додаткового протоколу I) та віддання наказу вбивати всіх та не залишати живих (ст. 40 Додаткового протоколу I). Заборонені засоби ведення війни (тобто зброя) встановлюються як загальними положеннями (ст.35–36 Додаткового протоколу I, ст. 23 (д) Гаазької конвенції IV), так і конкретними міжнародними договорами та нормами звичаєвого міжнародного гуманітарного права, що визнають ті чи інші види зброї такими, що заподіє надмірної шкоди та страждань.

До заборонених засобів ведення війни належать отрути та отруйна зброя, задушливі гази, отруйні гази та інші подібні гази, бактеріологічна та токсична зброя, рентгенівське випромінювання, яке неможливо виявити на тілі людини за допомогою мін. ураження осколками, міні-пастками та іншими засобами, пов'язаними з дитячими іграшками та засобами медичного призначення, запальною зброєю мирного населення, населених пунктів, цивільних об'єктів, навколишнього природного середовища засоби ведення бойових дій, спрямованих на заподіяння шкоди. Хімічна зброя також є забороненим засобом ведення війни.

Центральна та основна концепція досліджень міжнародно-правової охорона культурних цінностей полягає саме в понятті «культурні цінності». У міжнародному праві зараз немає чіткого визначення цієї категорії.

Міжнародне право передбачає різні механізми захисту культурних цінностей у разі збройного конфлікту. Міжнародні правові норми щодо захисту культурних цінностей у зв'язку зі збройним конфліктом виражені через договірні та звичаєві норми.

Гаазька конвенція про захист культурних цінностей під час збройних конфліктів 1954 року є провідним міжнародним договором у сфері захисту культурних цінностей під час збройних конфліктів.

Місцем морської війни є внутрішні морські води, ьериторіальне море і відкрите море. Загальні правила сухопутної війни, зокрема ті, що стосуються заборони окремих засобів і методів, поширюються і на морську війну. Правила ведення морської війни мають особливі правила щодо підводних човнів, блокування, бомбардування тощо. У морських битвах усі ворожі моряки на борту ворожого торгового судна можуть бути взяті в полон, якщо судно буде захоплено. Тобто їм надається статус учасника бойових дій і військовополоненого.

Загалом, усі правила та положення, що стосуються війни, також застосовуються до повітряної війни. Повітряна війна, з іншого боку, має багато правил, характерних для цього виду зброї, яким є авіація.

Місцем повітряного бою є театр сухопутних і морських дій воїнів, тобто повітряний простір сухопутних територій воюючих сторін у територіальному і відкритому морях.

Комбатантами в повітряному бою є екіпажі військових літаків, війська таких кораблів, десантники - як сама авіація, так і повітря.

Засобами повітряного бою є всі типи літальних апаратів, за винятком санітарних і цивільних. Для розрізнення військові літаки повинні мати відповідні емблеми. Це означає військову приналежність і вказує на національність судна. Озброєння є однією з відмінних рис військових кораблів. Цивільні судна не повинні нести зброю.

У воєнний час військова повітряна розвідка не вважається шпигунством, незалежно від того, на якому літаку вона ведеться. Літаки з парламентарями потребують спеціальних сигналів – білих смуг на фюзеляжі вдень і білих вогнів вночі. Санітарна авіація пофарбована в білий колір і вимагає червоного хреста на додаток до національного розпізнавального знаку.

3.2 Міжнародно-правовий захист жертв війни

У всіх збройних конфліктах, міжнародних та неміжнародних, наступні категорії осіб не піддаються прямому нападу, якщо вони не здійснюють конкретних дій, що ведуть до втрати захисту:

- 1) цивільні особи;
- 2) демобілізовані (передбойові);
- 3) особи, які користуються спеціальним захистом, у тому числі:
  - медичний персонал;
  - духовна палиця;
  - персонал, який бере участь у наданні гуманітарної допомоги
  - журналісти;
  - персонал, який бере участь у миротворчих операціях;
  - персонал цивільної оборони;

Будь-яка особа, яка не перебуває у збройних силах і не брала безпосередньої участі у військових діях або припинила їхню участь, має право на повагу та захист за будь-яких обставин. Військові дії не можуть проводитися проти цивільних осіб, які не беруть участь у бойових діях. Крім того, поведження з цивільними має бути гуманним.

Зобов'язання щодо захисту, поваги та гуманного поведження з цивільними особами є частиною звичайного міжнародного права. У договірному праві це зобов'язання міститься у статті 27(1) Женевської конвенції IV. Стаття 27 охоплює всі ситуації, за яких сторони у збройному конфлікті вступають у контакт із цивільними особами іншої держави, зокрема з іноземцями на їх території та мешканцями окупованих територій. Цей захист доповнюється статтею 75 Додаткового протоколу I і свідчить, що всі особи, які перебувають під юрисдикцією сторони у міжнародному збройному конфлікті, мають право на такий захист через

критерії громадянства, передбачені статтею 4 Женевської конвенції, у тому числі: зазначено, що ви маєте право на , не охороняється цією Конвенцією.

Загальна стаття 3 Женевських конвенцій також зобов'язує сторони у неміжнародних збройних конфліктах гуманно поводитися з усіма особами, які більше не беруть участь у військових діях. Як підкреслив Жан Пікте у 1958 році, принцип гуманного звернення «фактично є важливою темою чотирьох Женевських конвенцій». Що є гуманним зверненням, логічно випливає з принципів і положень Конвенції, у тому числі стаття 27 Трудового кодексу IV та перелік несумісних із нею дій.

«Обов'язок захищати» цивільних також вимагає позитивних дій. Тому потрібно зробити все, щоб запобігти або мінімізувати страждання. Це означає вживання всіх необхідних заходів для забезпечення безпеки цивільного населення, таких як евакуація небезпечних районів і створення безпечних зон. Це також означає забезпечення захисту мешканців окупованих територій не лише від наслідків військових дій, а й від самої окупації. Зрештою, надання цивільним особам можливості піклуватися про себе, коли в результаті військових дій виникає небезпека, порушує цей загальний «обов'язок захищати». В сучасних умовах, у разі збройного конфлікту такі небезпеки існують не тільки в безпосередній близькості від району бойових дій, а й у віддалених від нього районах.

Зокрема, зобов'язання поважати особу включає зобов'язання захищати та поважати її фізичну, психічну чи інтелектуальну цілісність. Фізичний і моральний примус, наприклад отримання інформації, забороняється з самого початку(ст.31 Женевської конвенції IV). Тортури будь-якого виду не тільки заборонені за будь-яких обставин (ст. 32 Женевських конвенцій IV), але й повинні переслідуватися як серйозний злочин.

Порушення Женевської конвенції. Катування є військовим злочином (стаття 147 Женевська конвенція IV і стаття 8 Статуту МКС). Так само забороняється проведення медичних і наукових експериментів і трансплантація органів, які не є

терапевтично обґрунтованими. Інші форми насильства, такі як ампутація та тілесні покарання, також заборонені (стаття 32 Женевські конвенції IV, стаття 75 п.2 а (iv), Додаткового протоколу I). Міжнародне гуманітарне право повністю забороняє порушення гідності особи, зокрема таке, що принижує гідність і таке, що принижує гідність, поводження, примусову проституцію та всі форми непристойного нападу (ст.75,п. 2, б, Додаткового протоколу I). Деякі дії також є військовими злочинами Статут МКС, стаття 8, параграф 2, а (iii), б (x), (xxi), (xxii)). Смертні вироки для цивільних осіб дозволені лише за умови схвалення Женевською конвенцією IV.

Відповідно до ст. 8 (а) Додаткового протоколу I до Женевських конвенцій, термін «поранені та хворі» призначений як для військовослужбовців, так і для цивільних осіб, які утримуються від бойових дій, які потребують медичної допомоги чи догляду внаслідок поранення, хвороби чи інших фізичних чи психічних недоліків чи інвалідності. Це поняття також стосується породіль, новонароджених та тих, хто може зараз потребувати медичної допомоги чи догляду, таких як вагітні жінки та немічні, і які утримуються від ворожої поведінки. Ми не розрізняємо поранених і хворий з немедичних причин.

Навмисні напади на медичні заклади, їх працівників, пацієнтів і санітарний транспорт у більшості випадків порушують норми міжнародного гуманітарного права. Женевські конвенції та Додаткові протоколи до них підтверджують право поранених і хворих, як учасників бойових дій, так і цивільних, не зазнавати подальших страждань під час збройного конфлікту та отримувати допомогу. Щоб гарантувати виконання цієї вимоги на практиці, медичні заклади та їхній персонал, а також транспортні засоби медичного транспорту повинні зберігати нейтралітет і ставитися до всіх пацієнтів однаково незалежно від політичних поглядів, релігії чи етнічної приналежності, маючи статус захисту.

Військовополонені — це комбатанти під контролем противника або особлива категорія некомбатантів, яким надано статус військовополонених відповідно до міжнародного гуманітарного права.

Військовополоненими вважаються одна з наступних категорій:

- Особовий склад збройних сил сторін конфлікту, у тому числі особовий склад міліції та добровольчих формувань, які входять до складу цих збройних сил (це включає особовий склад регулярних збройних сил, які поклялись в вірності уряду чи владі, не визнаній стороною, яка затримує);
  - Особовий склад інших міліційних та добровольчих формувань сторін конфлікту. Якщо ці підрозділи міліції та добровольців відповідають таким умовам:
    - очолюється особою, відповідальною за підлеглих;
    - має відмітний знак, який чітко і чітко видно навіть здалеку;
    - відкрито носити зброю;
    - у своїх діях дотримуватись міжнародного гуманітарного права.
  - Цивільні особи, які слідуєть за військовими. за умови, що вони мають на це дозвіл від супроводжуючої армії.
  - Екіпажі торговельних суден і екіпажі цивільної авіації сторін конфлікту не користуються більш сприятливим режимом з будь-яких причин.
  - інші норми міжнародного права;
  - Учасники спонтанних широкомасштабних демонстрацій (*levée en mass*) та поранені, хворі та солдати, які зазнали корабельної аварії під впливом ворога.
- Міжнародне гуманітарне право позбавляє статусу військовополоненого:
- Члени збройних сил конфліктуючої сторони під контролем іншої країни, які займаються шпигунством або найманством.

ВИСНОВКИ

Виконавши роботу на дану тему, можу зробити такі висновки:

Міжнародне гуманітарне право - система договірних і звичасвих міжнародно-правових норм, що застосовуються як у міжнародних, так і у внутрішніх збройних конфліктах, яка передбачає взаємні права та визначає обов'язки, вдосконалює методи ведення збройних конфліктів і захищає жертв збройних конфліктів. Міжнародне гуманітарне право є самостійною галуззю сучасного міжнародного права.

Міжнародне гуманітарне право є однією з базових галузей міжнародного публічного права.

Як і всі галузі міжнародного права, гуманітарне право, яке застосовується під час збройних конфліктів, містить багато фундаментальних принципів, на яких побудовані системи в цій сфері. Ці принципи міжнародного гуманітарного права випливають із змісту міжнародно-правових актів, що регулюють ведення збройного конфлікту. Вони повинні дотримуватися державами, міжнародними організаціями, усіма воюючими сторонами тощо.

Принцип гуманності є найбільш загальними принципами міжнародного гуманітарного права. Він об'єднує всі положення в логічно структуровану систему норм, які застосовуються під час збройних конфліктів і тісно пов'язані з відповідними галузями міжнародного права. Насправді всі інші принципи гуманітарного права є похідними від нього, зміст якого розкривається в специфікаціях окремих аспектів.

Міжнародне гуманітарне право є однією з найбільш кодифікованих галузей міжнародного права. Більшість договорів і протоколів, які кодифікують значну частину міжнародного гуманітарного права, були ратифіковані майже всіма країнами світу і утворюють надійну правову основу для цієї галузі.

Серед джерел міжнародного гуманітарного права важливу роль відіграють міжнародні звичаї. На даний момент можна назвати щонайменше 161 кодекс практики, зібраний експертами Міжнародного комітету Червоного Хреста і охоплює зміст чотирьох Женевських конвенцій 1949 року. Дослідження не охоплювало такі правила, як повітряна або морська війна.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Застосування норм міжнародного гуманітарного права в національній судовій практиці : Методичний посібник для проведення одноденних тренінгів / упоряд.: М. Єлігулашвілі, Д. Свиридова, О. Семенюк, Т. Фулей. Київ : УГСПЛ, 2020.
2. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права / Т-во Червон. Хреста України, Фонд підтримки фундам. дослідж. Одеса : Фенікс, 2018. 39 с.
3. Міжнародне гуманітарне право : посібник для юриста / М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель ; за ред. Т.Р. Короткого. Київ-Одеса :Українська гельсінська спілка з прав людини; Фенікс, 2016–2017. 145 с.
4. Репецький В.М. Міжнародне гуманітарне право : підручник / В.М. Репецький, В.М. Лисик. К. : Знання, 2007. 467 с.
5. Базов В.П. Теорія та принципи міжнародного гуманітарного права : монографія / В.П. Базов. К. : Фенікс, 2020. 512 с.
6. Міжнародне гуманітарне право : посібник / О.О. Войтенко, М.М. Гнатовський, Т.Р. Короткий, А.О. Кориневич, В.М. Лисик, О.Р. Поєдинок, Н.В. Хендель; за ред. Т.Р. Короткого. Київ- Одеса : Українська гельсінська спілка з прав людини; Фенікс, 2016-2017. 145 с.
7. Звичаєві норми міжнародного гуманітарного права / передм. Т.Р. Короткий, Є.В. Лук'янченко; вступ. стаття М.М. Гнатовський. Одеса : Фенікс, 2017. 40 с.
8. Зміцнення поваги до міжнародного гуманітарного права : посібник для народних депутатів України. МКЧХ, 2017. 100 с.

9. Бабич А.А. Міжнародна та національна відповідальність за порушення норм міжнародного права в реаліях проведення АТО (Сучасна війна: гуманітарний аспект, 2017) - Електроний ресурс - <http://www.hups.mil.gov.ua/assets/doc/science/stud-conf/suchasna-viyna-gumanitarniy-aspekt/41.pdf>.
10. Веремеев Ю., Женевские конвенции о раненых и больных (Анатомия армии) - Електроний ресурс - <http://army.armor.kiev.ua/hist/zeneva-ran-1.php>
11. ООН, Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
12. ООН, Додатковий протокол до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів неміжнародного характеру (1977) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text.
13. ООН, Конвенція про захист цивільного населення під час війни (1949) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text.
14. ООН, Конвенція про поліпшення долі поранених і хворих у діючих арміях (1949) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_151#Text
15. ООН, Конвенція про статус біженців (1966) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_011#Text.

- 16.56. ООН, Міжнародний пакт про громадянські та політичні права (1966)
// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_043#Text.
- 17.Черненко З. С., Права та обов'язки медичних працівників під час збройних конфліктів (Наукові записки, 2015) - Електроний ресурс-
<http://ekmair.ukma.edu.ua/handle/123456789/7847>.
- 18.Конвенція про поліпшення долі поранених, хворих та осіб, які зазнали корабельної аварії, із складу збройних сил на морі 1949 року (Женевська конвенція II 1949 року).
// База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_152#Text
- 19.Конвенція про поводження з військовополоненими 1949 року (Женевська конвенція III 1949 року). // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
- 20.Конвенція про захист цивільного населення під час війни 1949 року (Женевська конвенція IV 1949 року). // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_154#Text
- 21.Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), 1977 року. // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_199#Text
- 22.Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується захисту жертв збройних конфліктів не міжнародного характеру (Протокол II) 1977 року. // База даних

- «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_200#Text
- 23.Додатковий протокол до Женевських конвенцій 1949 року, що стосується прийняття додаткової розпізнавальної емблеми (Протокол III) 2005 року. // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g74#Text
- 24.Женевська конвенція про поводження з військовополоненими (1949) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_153#Text
- 25.Гаазька конвенція про закони і звичаї війни на суходолі (Конвенція IV) та додаток до неї : Положення про закони і звичаї війни на суходолі (1922) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL:
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_222#Text

ДОДАТКИ

Отчет о проверке на заимствования №1

Автор: simpler-wafts.0j@icloud.com / ID: 10374184

Проверяющий:

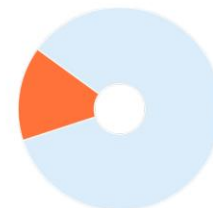
Отчет предоставлен сервисом «Антиплагиат» - <http://users.antiplagiat.ru>

ИНФОРМАЦИЯ О ДОКУМЕНТЕ

№ документа: 1
Начало загрузки: 20.12.2022 22:47:57
Длительность загрузки: 00:00:01
Имя исходного файла: kyrsova Kravets (копия).pdf
Название документа: kyrsova Kravets (копия)
Размер текста: 38 кБ
Символов в тексте: 38538
Слов в тексте: 4910
Число предложений: 396

ИНФОРМАЦИЯ ОБ ОТЧЕТЕ

Начало проверки: 20.12.2022 22:47:59
Длительность проверки: 00:00:04
Комментарии: не указано
Модули поиска: Интернет Free

ЗАЙМСТВОВАНИЯ
15,49%

САМОЦИТИРОВАНИЯ
0%

ЦИТИРОВАНИЯ
0%

ОРИГИНАЛЬНОСТЬ
84,51%

Заимствования — доля всех найденных текстовых пересечений, за исключением тех, которые система отнесла к цитированиям, по отношению к общему объему документа.

Самоцитирования — доля фрагментов текста проверяемого документа, совпадающий или почти совпадающий с фрагментом текста источника, автором или соавтором которого является автор проверяемого документа, по отношению к общему объему документа.

Цитирования — доля текстовых пересечений, которые не являются авторскими, но система посчитала их использование корректным, по отношению к общему объему документа. Сюда относятся оформленные по ГОСТу цитаты; общеупотребительные выражения; фрагменты текста, найденные в источниках из коллекций нормативно-правовой документации.

Текстовое пересечение — фрагмент текста проверяемого документа, совпадающий или почти совпадающий с фрагментом текста источника.

Источник — документ, проиндексированный в системе и содержащийся в модуле поиска, по которому проводится проверка.

Оригинальность — доля фрагментов текста проверяемого документа, не обнаруженных ни в одном источнике, по которым шла проверка, по отношению к общему объему документа.

Заимствования, самоцитирования, цитирования и оригинальность являются отдельными показателями и в сумме дают 100%, что соответствует всему тексту проверяемого документа.

Обращаем Ваше внимание, что система находит текстовые пересечения проверяемого документа с проиндексированными в системе текстовыми источниками. При этом система является вспомогательным инструментом, определение корректности и правомерности заимствований или цитирований, а также авторства текстовых фрагментов проверяемого документа остается в компетенции проверяющего.

№	Доля в отчете	Источник	Актуален на	Модуль поиска
[01]	6,46%	Міжнародне гуманітарне право https://nubip.edu.ua	18 Сен 2022	Интернет Free
[02]	1,11%	Посібник доступний за посиланням на сайті https://helsinki.org.ua	09 Окт 2018	Интернет Free
[03]	0%	за посиланням https://helsinki.org.ua	18 Мая 2020	Интернет Free

Еще источников: 7
Еще заимствований: 7,92%